

Das

De das komt vooral voor in het midden, noorden, oosten en zuiden van Nederland. En dan met name in bossen en cultuurland op overgangen van hoge naar lage gronden, bijvoorbeeld langs een beek- of rivierdal. Een das is een alleseter. Regenwormen vormen weliswaar het hoofdvoedsel, maar een das eet ook muizen, jonge konijnen, slakken, fruit, eikels, haver en maïs. Een das is een nachtdier. Ze leven in kleine families van drie tot vier dieren. De burchten worden gegraven op hellingen in bossen en soms in weilanden.

De oppervlakte van het gebied waarbinnen ze naar voedsel zoeken, is tussen de 50 en de 200 hectare groot. Daarbij gebruiken ze vaak vaste paden. De belangrijkste bedreiging voor dassen is het verdwijnen van hun leefgebied. Dat komt vooral door wegebouw, aanleg van industrieterreinen en ontgrondingen. Daarnaast zijn het verdwijnen van kleine landschapselementen en de veranderde landbouwmethoden belangrijke oorzaken in de achteruitgang. Verder sneuvelen veel dassen door het verkeer. Tevens zorgen de wegen voor versnippering van het leefgebied van de das. Families raken daardoor geïsoleerd. Soms vindt illegale jacht plaats.

Meest geschikte lokaties

Meest geschikte lokaties om iets voor dassen te doen, zijn de lokaties in de buurt van gebieden waar dassen al voorkomen of waar ze voorheen voorkwamen.

Das

P. Verstegen, veehouder te Vierlingsbeek (NB): *“Ik heb al meer dan tien jaar een familie van circa twintig dassen op mijn bedrijf. Die veroorzaken onder andere schade door vraat in maïs en door graven en wroeten in grasland. Vroeger plaatsten we rasters en kregen we geen vergoeding. Tegenwoordig krijg ik via een gedoogovereenkomst met het Jachtfonds een reële vergoeding voor de schade. Dat bevalt me want ik vind het prachtige beesten. Zo denken de gasten op mijn minicamping er ook over.”*

Stimuleren van de aanwezigheid van de das

• Sluit een gedoogovereenkomst af

Als u een dassenburcht heeft in de directe nabijheid van uw percelen, dan kunt u een gedoogovereenkomst afsluiten met het Jachtfonds. U krijgt dan een bedrag voor het gedogen en afhankelijk van het gewas een bedrag voor de te verwachten schade. In grasland hangt de hoogte van het schadebedrag af van de oppervlakte die verloren gaat. Op bouwlandpercelen is ook het soort gewas van belang voor de vergoeding. U kunt buiten deze bedragen geen extra schade claimen. U kunt de burcht melden bij de Vereniging Das en Boom (zie hoofdstuk 7 'Adressen'). Deze vereniging houdt zich bezig met de bescherming van dassen.

• Omhein een burcht

Ligt een burcht in een graslandperceel, dan bestaat het risico dat een koe in een gang trapt en een poot breekt. U kunt dat risico beperken door de burcht te omheinen. Plaats de afrastering op 1 tot 2 meter van de uitgangen van de burcht. Zorg er voor dat de das vanuit de burcht of pijp onder de afrastering door het perceel in kan lopen.

Schaft u het materiaal aan, dan kunt u daarvoor van het Jachtfonds een eenmalige vergoeding krijgen. Het onderhoud is voor uw eigen rekening. De afschrijvingstermijn is vijf jaar. Daarna kunt u weer een vergoeding krijgen voor nieuw materiaal.

Door de omheining kan er een ruigte ontstaan op de burcht. Is de vegetatie te ruig, dan verlaat de das mogelijk de burcht. Maai daarom zo'n ruigte tijdig.

• Pas in hakhout een kapcyclus van tien tot vijftien jaar toe

Ligt de burcht in een hakhoutperceel, kap dan eens in de tien tot vijftien jaar. De das krijgt zo de gelegenheid te verhuizen naar een burcht in een nog niet gekapt gedeelte. Laat bij het kappen struiken met doornen staan.

• Plant kleine landschapselementen aan en onderhoud ze

Kleine landschapselementen leveren dassen voedsel zoals vruchten, muizen, amfibieën en hommelnesten. Plant bes- en nootdragende struiken aan, zoals meidoorn, hondsroos en sleedoorn. Gebruik meer soorten struiken. Wissel de struiken af met vruchtdragende bomen, zoals wilde appel en zoete kers. Kleine landschapselementen geven luwte op naastgelegen graslandpercelen. Daar vinden dassen veel regenwormen. Onderhoud de struiken en bomen in kleine landschapselementen in een cyclus van tien jaar.

• Wees terughoudend met ontwateren en scheuren van grasland

Regenwormen, het hoofdvoedsel van dassen, zijn gebonden aan vochtigheid en komen veel voor in weilanden met een blijvende graszode. Wees daarom terughoudend met ontwateren en scheuren van grasland en met het omzetten van grasland in maïsland.

• Wees terughoudend met bemesting en gebruik van chemische middelen

Regenwormen en insecten nemen bij een intensief gebruik van meststoffen en chemische middelen snel in aantal af. Probeer dat te beperken. Wees bij vee ook terughoudend met persistente, langwerkende ontwormingsmiddelen.

• Laat valfruit liggen

Heeft u een boomgaard en ligt er een dassenburcht in de buurt, laat valfruit dan zo veel mogelijk liggen. De das weet er wel weg mee.

• Plant kleine landschapselementen aan en onderhoud ze

Dassen verplaatsen zich graag langs kleine landschapselementen, zoals hagen en houtwallen. Onderhoud daarom struiken en bomen op dit soort lokaties, bijvoorbeeld in een cyclus van drie tot tien jaar. Onderhoud een heg met een klepelaar, dan bent u het snelste klaar.

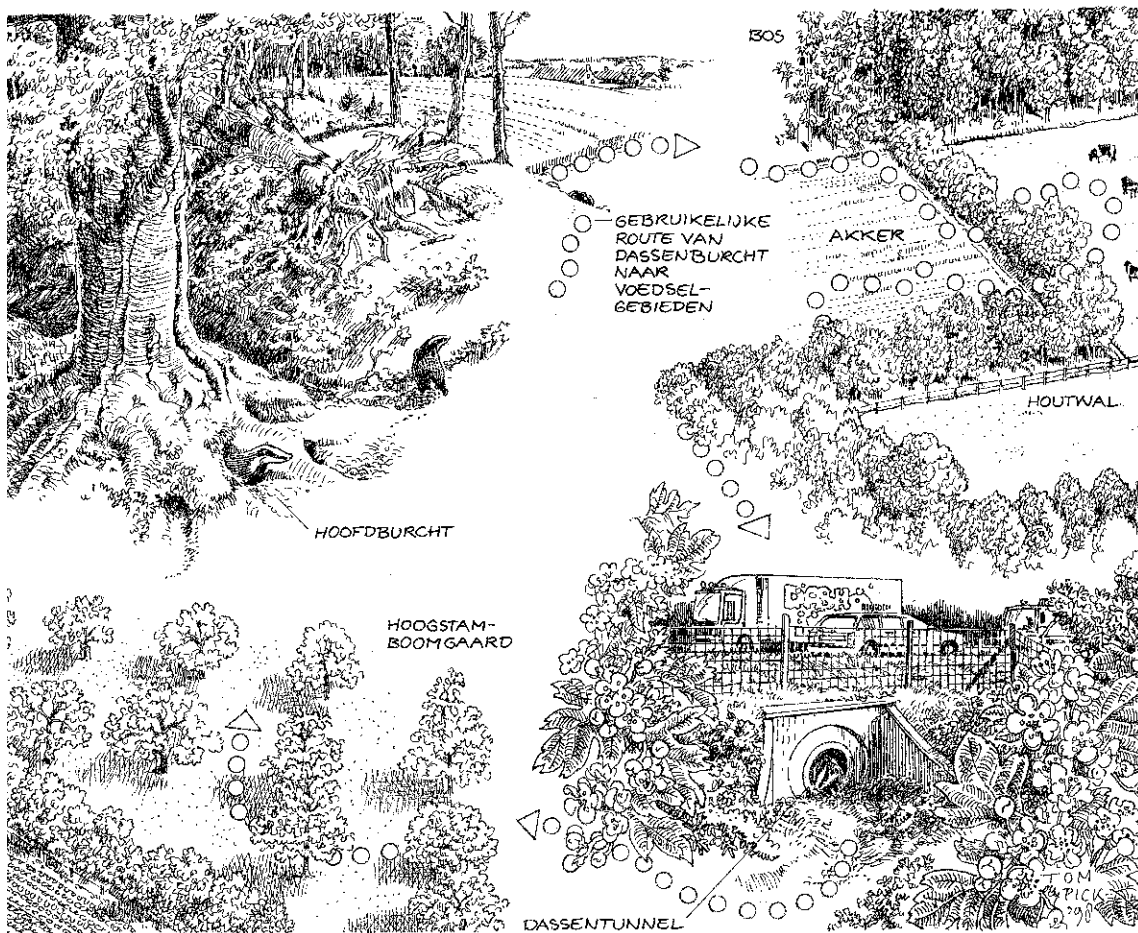
• Zorg voor natuurvriendelijke oevers

Dassen trekken veel en gaan zonder problemen te water op hun trektochten. In watergangen

met steil beschoeide oevers blijven ze echter recht heen en weer zwemmen. Ze gaan niet, zoals reeën, langs de beschoeiing op zoek naar een uitteedplaats elders. Zorg daarom voor flauwe, natuurvriendelijke oever.

Arbeid en financiering

Het plaatsen van een afrastering rond een burcht kost relatief weinig tijd, vooral als u van gangbare weidepaaltjes gebruikmaakt. Maakt u een zwaardere afrastering met houten hoekpalen, dan kost het meer tijd. Heeft u percelen in de buurt van een lokatie met een of meer dassenburchten, dan kunt u een basisvergoeding van f 300,- per lokatie krijgen in het kader van de dassenregeling. De vergoeding voor opbrengstderving in grasland loopt, afhankelijk van de schade, uiteen van f 10,- tot f 100,- per hectare. De schade in een akkerbouwgewas bedraagt gemiddeld circa f 35,- per are. De eenmalige vergoeding voor afrasteringsmateriaal bedraagt f 3,50 per meter. Voor informatie over de overeenkomst kunt u zich wenden tot het Jachtfonds. Wilt u meer weten over dassen, informeer dan bij uw adviseur.

Leefgebied van een dassenfamilie